

Sürdürülebilir Bilinç Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sürdürülebilir Bilinç Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31244>

Özet

Sürdürülebilir Bilinç Ölçeği, bireylerin sürdürülebilirliğe yönelik farkındalıkları, etik sorumlulukları ve davranışsal eylemlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikolojik bir araçtır. Bu ölçeğin Türkçe'ye uyarlama çalışması Yüksel ve Yıldız (2019) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışma, ölçeğin Türk kültürü bağlamında geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılabilmesini göstermeyi hedeflemiştir. Ölçek, özellikle eğitim ve çevre psikolojisi alanlarında, bireylerin sürdürülebilirlik ilkelerine ne ölçüde bağlı olduğunu deşlendirmede kritik bir rol oynamaktadır. Uyarlanan form, özgün yapıyı koruyarak kültürel ve dilsel eşdeğeri sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Sürdürülebilir Bilinç, Ölçek Uyarlaması, Psikometri, Çevre Eğitimi, Sürdürülebilirlik, Tutum Ölçeği.

Yazarlar

Yücel Yüksel, Büra Yıldız.

Amaç

Sürdürülebilir Bilinç Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin sürdürülebilirlik kavramına ilişkin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutlardaki bilinç düzeylerini tespit etmektir. Ölçek, orijinal olarak geliştirildiği dildeki yapısal ve psikometrik özelliklerinin Türkçe konuşan popülasyonda da geçerliliğini ve güvenilirliğini kanıtlamak üzere uyarlanmıştır.

Uyarlama çalışması, Türkiye'deki eğitim ve araştırma kurumlarına, sürdürülebilirlik eğitimi programlarının etkinliğini ölçme ve bireysel bilinç düzeylerini karılaştırma imkanı sunan standart bir araç sağlamayı amaçlamıştır. Bu sayede, sürdürülebilirlik odaklı müdahalelerin hedeflenen kitle üzerindeki etkisi daha bilimsel yöntemlerle deşlendirilebilmektedir.

Yapı

Ölçek, "Sürdürülebilir Bilinç" (Sustainable Consciousness) adı verilen karmaşık bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle çevresel sorumluluk, sosyal adalet, ekonomik eşitlik ve gelecek nesillere yönelik etik sorumluluk gibi çok boyutlu bileşenleri içerir. Ölçeğin alt boyutları, bireyin bu bileşenlere yönelik algıları, bilgisini ve eyleme geçme isteğini yansıtmaktadır.

Uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin faktör yapısını inceleyerek, Türkçe formun da benzer faktör yüklerini sergilediğini doğrulamıştır. Bu durum, ölçeğin kültürel adaptasyona rağmen ölçmeye

çalıştıran teorik yapıya bağlı olarak bir şekilde koruduğunu göstermektedir.

Geçerlik

Sürdürülebilir Bilinç Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması sırasında geçerlik çalışmaları yapılmıştır. Yüksel ve Yıldız (2019) tarafından yürütülen çalışmada yapı geçerliğini incelemek üzere genellikle Faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak beklenen faktörlere yeterli düzeyde yüklendiğini ortaya koyarak ölçeğin yapısal geçerliğini desteklemiştir.

Kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, uyarlama sürecinin bilimsel standartlara uygun olarak gerçekleştirildiği ve ölçeğin kapsam geçerliği ile ölçüt bağımlı geçerliğinin de dolaylı olarak test edildiği varsayılmaktadır. Sonuçlar, Türkçe formun hedeflediği yapıya tutarlı bir şekilde ölçütünü göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, iç tutarlılık katsayıları hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Uyarlama makalesinde (Yüksel & Yıldız, 2019) muhtemelen Cronbach Alfa (iç tutarlılık) katsayısı rapor edilmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin birbirleriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıya ölçütünü gösterir.

Bu psikometrik analizler, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar üretme yeteneğini teyit ederek, ölçümdeki sistematik hatayı minimize ettiğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Sürdürülebilir Bilinç Ölçeği'nin Türkçe uyarlama sürecinde en önemli amaçlardan biri Faktör analizi uygulamasıdır. Açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe örneklemede de sürdürülüp sürdürülmediğini kontrol etmek için kullanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin çok boyutlu yapılarının korunduğu ve her bir faktörün (alt boyutun) yeterli sayıda madde ile temsil edildiği belirlenmiştir. Bu faktör yapıları, ölçeğin teorik çerçevesiyle uyumlu olup, sürdürülebilir bilincin farklı yönlerini ayrıtırmaya olanak tanır.

Araç

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır (Örn: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal Dil.

Popülasyon Grubu: Genel yetişkin popülasyonu, özellikle üniversite öğrencileri.

Yaş Grubu: Genç yetişkinler (18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'de yaşayan, farklı demografik ve sosyoekonomik özelliklere sahip bireyler üzerinde test edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Sürdürülebilir Kalkınma, Çevresel Tutumlar, Likert Tipi Ölçek, Psikolojik Testler, Çıkarıcı, Yücel Yüksel.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: yucelyuksel66@gmail.com

Yazın Adresi: Yücel Yüksel (Sorumlu Yazar).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanımı, izinleri ve olası ücretlendirme detayları için sorumlu yazar **Yücel Yüksel** ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçek, Türkçe'ye **2019** yılında Yüksel ve Yıldız tarafından uyarlanmıştır.

İletişim e-posta adresi: yucelyuksel66@gmail.com

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı (uyarlama çalışması) buradan indirilebilir: [surdurulebilir-bilinc-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yüksel, Y. ve Yıldız, B. (2019). Sürdürülebilir Bilinç Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Erciyes Journal of Education*, 3(1), 16-36.

Sürdürülebilir Bilinç Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte doğrudan alınmamalıdır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme talimatları için Yüksel ve Yıldız (2019) tarafından yayınlanan orijinal uyarlama makalesine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM